

SAMLAD ÅRSRAPPORT FÖR 2024

Uppföljning av avtal om finansiering och medfinansiering avseende ökad tillgänglighet i storstäderna samt ökat bostadsbyggande enligt:

- Stockholmsförhandlingen
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 6 – Stockholm
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 7 – Göteborg
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 8 – Malmö
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 10 – Lund
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 11 – Helsingborg

Rapport 2024:1

31 mars 2025

Uppdrag och beslut

Stockholmsförhandlingen (Dir 2013:22) och Sverigeförhandlingen (Dir 2014:106, Dir 2014:106) har på uppdrag av regeringen ingått avtal med regioner och kommuner i de tre storstadsområdena om utbyggd kollektivtrafik, cykelåtgärder och bostadsbyggande.

Stockholmsförhandlingens avtal och Sverigeförhandlingens avtal för storstadsregionerna är beslutade av respektive kommuns och regions fullmäktigeförsamling samt godkända av regeringen. De sex avtalen är:

- Stockholmsförhandlingens Huvudavtal, inklusive Delprojektavtal och bilagor
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 6 – Stockholm, inklusive bilagor och Objektavtal
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 7 – Göteborg, inklusive bilagor och Objektavtal
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 8 – Malmö, inklusive bilagor och Objektavtal
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 10 – Lund, inklusive bilagor och Objektavtal
- Sverigeförhandlingens Ramavtal 11 – Helsingborg, inklusive bilagor och Objektavtal

I enlighet med avtalen ska staten ansvara för uppföljning och årlig rapportering till regeringen. Under statens ordförandeskap har styrelser konstituerats bestående av en ordinarie ledamot och ersättare som representant för varje avtalspart.

Regeringen beslutade i juni 2019 att utse Catharina Håkansson Boman som statens ledamot tillika ordförande (I2019/01950/TP). I augusti 2024 gick Catharina Håkansson Boman i pension. Regeringen beslutade 2018 att utse Helena Sundberg (N2013/5666/TE), Jörgen Einarsson och Lennart Andersson som statens ersättare i styrelserna (N2017/07821/TIF). Regeringen entledigade Lennart Andersson i augusti 2024 och utsåg Anna Wildt-Persson som ersättare till styrelseordförande för Sverigeförhandlingens avtal i Malmö, Lund och Helsingborg (LI2024/01617).

Regeringen har 2018 uppdragit Trafikverket att bistå med resurser för sekretariat för styrelserna (N2013/5666/TE), (N2017/07821/TIF).

Uppföljningen omfattar åtaganden i respektive avtal, eventuella ändringar och tilläggsavtal, avseende utbyggnad av såväl kollektivtrafik- och cykelobjekt som ökat bostadsbyggande. Uppföljning sker i samband med styrelsemötena samt årsvis och baseras bland annat på kommunernas och regionernas insända redovisningar.

Årsrapport 2024 för uppföljning av respektive storstadsavtal godkändes av berörd styrelse under mars månad 2025.

Denna rapport är en sammanställning av väsentliga händelser och status i framdriften av åtaganden under 2024 inom ramen för de sex storstadsavtalen.

1. Bostadsbyggandet

Sammantaget innehåller avtalen bostadsåtaganden om drygt 271 000 färdigställda bostäder. Totalt under 2024 har drygt 11 800 bostäder färdigställts, varav 487 bostäder utöver åtagandet under året.

Fram till utgången av år 2024 har sammantaget knappt 104 000 bostäder blivit färdigställda, varav drygt 100 000 inom åtagandet vilket motsvarar cirka 37 procent av det samlade åtagandet. Därtill har ytterligare drygt 15 500 bostäder påbörjats men var ännu inte färdigställda vid utgången av år 2024.

Ramavtal	Bostads-åtagande enligt avtal	Bostäder i pågående planeringsprocess	Bostäder i hittills antagna detaljplaner	Påbörjade bostäder	Färdigställda bostäder		
					Totalt	varav utöver avtalat åtagande	Förändring från föregående år
Stockholmsförhandlingen	77 900	40 919	50 478	3 641	19 907		2 851
Ramavtal 6 Stockholm	100 370	96 238	46 055	5 437	29 117		3 357
Ramavtal 7 Göteborg	45 680	12 548	10 762	2 257	17 422		2 394
Ramavtal 8 Malmö	28 550	11 300	12 465	2 835	21 970	611	1 911
Ramavtal 10 Lund	15 000	7 300	7 000	1 300	10 033		1 161
Ramavtal 11 Helsingborg	3 530	Bostadsåtagandet uppfyllt år 2020			5 500	1 970	155
Summa	271 030	168 305	126 760	15 470	103 949	2 581	11 829

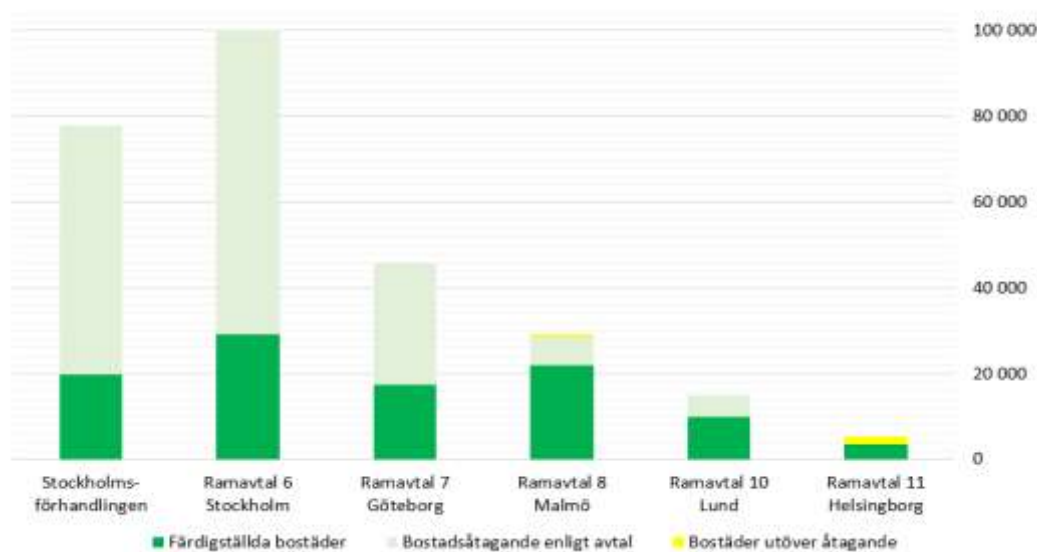
Helsingborg var den första kommunen som färdigställde sitt bostadsåtagande, vilket skedde redan år 2020. Under 2023 har Malmös bostadsåtagande för Linje 9 färdigställts och Kävlinge kommuns åtagande för Malmöpendeln – Lommabanan. Totalt har drygt 2 500 bostäder färdigställts utöver åtagandet i Helsingborg och Malmö.

Under året har flera kommuner både vittnat om att byggtakten varit lägre eller något lägre jämfört med perioden innan bostadsmarknadens inbromsning och signalerat om att osäkerheter i omvärlden innebär svårigheter att bedöma takten i bostadsbyggandet för de närmast kommande åren. Det råder en osäkerhet om hur förutsättningarna för nyproduktion och marknad utvecklas, vilket påverkar såväl genomförandet av redan beslutade planer som processer med projekt i planeringsskedet.

Samtliga kommuner har fram till utgång av år 2035 att uppfylla sitt åtagande, med undantag för en mindre andel av Nackas åtagande som ska färdigställas till år 2040. Inom kollektivtrafikobjektens influensområden arbetar respektive kommun med att forma attraktiva stadsbebyggelseområden med bostäder, service, verksamheter och kommunal infrastruktur, vilket kommer bidra till ökad nytta i stationernas närhet.

I nedanstående bild illustreras andelen färdigställda bostäder inom respektive storstadspaket i förhållande till avtalat bostadsåtagande.

Andelen färdigställda bostäder inom Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingens storstadsavtal

2. Väsentliga händelser under 2024

För utbyggnaden av tunnelbanor inom Stockholmsförhandlingen pågår produktion. För samtliga tre tunnelbanelinjer är utsprängning av stationer och huvudtunnlar i ett slutskede och parallellt pågår omfattande betong- och konstruktionsarbeten. För tunnelbanan till Barkarby har en intensiv produktion pågått under året, med arbete i tunnlar, stationsutrymmen, luftschakt samt anläggningsarbeten både ovan och under mark. För tunnelbanegrenen till Arenastaden har upphandling av Bygg, Installation, Tele och Styr genomförts. För tunnelbanegrenen till Nacka – Söderort har entreprenaderna för huvudtunnlarna tagit ut allt tunnelberg utom i Sickla där det vid årsskiftet återstod cirka 60 meter. Samtliga entreprenadkontrakt är upphandlade inom delprojekt Installationer och BEST. Under 2024 har två ventilationstorn färdigställts och överlämnats till kommunerna.

För Kollektivtrafikobjekten inom Sverigeförhandlingens Ramavtal 6 – Stockholm pågår planering förutom för objekt södra Hagalund som byggs samordnat med Stockholmsförhandlingen. För tunnelbana Fridhemsplan – Älvsjö har under året genomförandeavtal tecknats gällande planläggning, markåtkomst, påbyggnader av stationer och masshantering, därtill har systemhandlingen slutförts och i mars godkände styrelsen att projektet får passera kontrollstation 2. För Roslagsbanan till city har tunnelpåslag, spårinje och stationer konkretiserats, samråd har ägt rum med intressenter för Nationalstadsparken och i slutet av året godkände styrelsen att projektet får passera kontrollstation 1. För Spårväg Syd bedrivs projektet, sedan det konstaterats att avtalad funktion inte ryms inom avtalad budgetram, på ett minimum och i enlighet med styrelsebeslut omfattas det i princip av systemhandlingsprojektering utmed Tvärförbindelse Södertörn.

För objekten inom Sverigeförhandlingens Ramavtal 7 – Göteborg pågår planering, projektering och utbyggnad parallellt. De tre objekten är uppdelade i flera etapper för att möjliggöra etappvisa trafikstarter. För spårväg Brunnsbo – Linné pågår arbete med miljötillstånd, järnvägsplan och utredningsarbete för linjesträkning och placering av tillfartstunnlar och projektet har i samverkan

med Räddningstjänsten säkerställt räddningskonceptet för tunneln. För Backastråket har sedan 2023 två etapper färdigställts och för de tre kvarvarande etapperna planeras byggnation ske under 2025 undantaget den nordligaste etappen som planerar att inleda detaljprojektering efter att skyfallsproblematik försenat framdriften. För Norra Älvstranden har staden och regionen konstaterat svårigheter med att bygga ut objektet i enlighet med avtalad funktion och har till styrelsen aviserat ett alternativt förslag. Under 2025 kommer förslaget hanteras av styrelsen.

För de nio Kollektivtrafikobjekten inom Sverigeförhandlingens Ramavtal 8 – Malmö pågår planering, detaljprojekteringar och utbyggnad parallellt. Stadens objekt är uppdelade i flera etapper för att möjliggöra tidigare trafikstarter. Under året har både planering, upphandling och genomförande av entreprenader pågått och några mindre entreprenader har färdigställts. För Malmöpendeln – Lommabanan etapp 2 har konstaterats krav på revidering av järnvägsplanerna till följd av nya bullerdirektiv vilket medfört att byggnation och trafikstart senareläggs med ett år till 2027.

Spårvägen inom Sverigeförhandlingens Ramavtal 10 – Lund är sedan december 2020 färdigställd och öppen för trafik. Denna spårväg går mellan Lunds central via Skånes universitetssjukhus, Lunds Tekniska Högskola vidare till den nya stadsdelen Brunnsög och forskningsanläggningarna MAX IV och ESS. Lunds kommun mäter, i samarbete med Skånetrafiken, årligen antalet resenärer. Under 2024 uppmättes knappt två miljoner resor med spårvägen, vilket är en ökning med 29 procent jämfört med år 2023. I takt med att bostäderna fortsätter att färdigställs längs spårvägens sträckning bedöms antalet resenärer fortsätta att öka.

För kollektivobjekten inom Sverigeförhandlingens Ramavtal 11 – Helsingborg har under året flera entreprenadarbeten genomförts och färdigställts längs med Helsingborgsexpressen 2. Planeringsprocessen för Helsingborgsexpressen 3 pågår i samarbete med Skånetrafiken och genomförandeavtal har tecknats under året.

Samtliga kollektivtrafikhuvudmän har god samverkan med berörda parter för att samplanera kollektivtrafikutbyggnaderna med såväl bostäder och stadsutveckling som trafikupplägg.

Cykelobjekten

Under 2024 har sammanlagt sex cykelobjekt byggts ut, fem i Helsingborg och ett i Göteborg.

Nedanstående tabell summerar det totala antalet cykelobjekt som färdigställts fram till utgången av år 2024 samt den erhållna nyttan som dessa objekt gett i form av kilometer ny cykelbana/cykelväg, antal parkeringsplatser för cyklar samt trafiksäkerhetsåtgärdade korsningar.

Cykelobjekt	Antal avtalade cykelobjekt	Antal utbygda cykelobjekt	Erhållen nytta		
			Antal km cykelbana/väg	Antal p-platser	Antal korsningspunkter
Ramavtal 6 - Stockholm	30	6	6,8	184	0
Ramavtal 7 - Göteborg	8	1	4,3	0	0
Ramavtal 8 - Malmö	13	0	0	0	0
Ramavtal 10 - Lund	7	2	1,7	0	0
Ramavtal 11 - Helsingborg	40	35	8,5	570	47
Summa	98	44	21,3	754	47

3. Finansiering och ekonomisk redogörelse

Utbyggnaden av samtliga kollektivtrafikobjekt finansieras via avtalsparterna genom projektmedel. Statens andel i nationell och regional plan är baserad på kommunernas bostadsåtagande. I Stockholmsförhandlingen och i Sverigeförhandlingens Ramavtal 6 – Stockholm ingår även finansiering via intäkter från trängselskatt. Utöver projektmedel finansierar regionerna anskaffandet av fordon och utbyggnad av depåer.

Medfinansiering eller "värdeöverföring" från privata fastighetsägare/exploatörer till respektive kommun med koppling till kollektivtrafikobjektens utbyggnad sker i flera kommuner, exempelvis Nacka, Järfälla, Stockholm, Lund och Solna.

Kollektivtrafikobjekten har till och med 2024 haft kostnader på cirka 29,4 miljarder kronor. Sammantaget har kollektivtrafikhuvudmännen fakturerat staten cirka 13,0 miljarder kronor, varav 2,1 miljarder kronor utgör kompensation för KPI. Avtalen är reglerade i prisnivå januari 2016 och räknas upp med konsumentprisindex (KPI). Tidpunkten för utbetalning av KPI sker som regel med ett års eftersläpning.

KOLLEKTIVTRAFIK		Ackumulerat utfall			Utfall år 2024		
Ekonomisk redovisning (mnkr)							
Avtal	Total kostnad enligt avtal ¹⁾	Utfall kostnader	Fakturerat staten ink KPI ²⁾	varav KPI ²⁾	Utfall kostnader	Fakturerat staten ink KPI ²⁾	varav KPI ²⁾
Stockholmsförhandlingen	31813	25287	11614	1828	6325	2296	564
Ramavtal 6 - Stockholm	25100	1565	603	113	382	0	0
Ramavtal 7 - Göteborg	6823	853	347	64	376	144	51
Ramavtal 8 - Malmö	3410	671	285	54	308	68	17
Ramavtal 10 - Lund	776	890	59	3	0	0	0
Ramavtal 11 - Helsingborg	353	155	67	9	61	30	7
Summa	68275	29421	12976	2070	7452	2539	639

1) Totalbelopp enligt prisnivå jan 2016 års prisnivå

2) Viss avvikelse av KPI för innevarande period kan förekomma till följd av kalendereffekt

Under år 2023 har kollektivtrafikhuvudmännen haft kostnader på drygt 6,1 miljarder kronor. Kostnaden är som störst i Stockholmsförhandlingen (knappt 5,2 miljarder kronor) eftersom bygget av tunnelbanan nu pågår. Under året har staten fakturerats sammantaget 3,4 miljarder kronor.

Cykelobjekten

Utöver partsgemensamma projektmedel till kollektivtrafikobjekten regleras i avtalen även finansieringen av kommunernas cykelobjekt genom medfinansiering från staten. Den statliga medfinansieringen betalas ut när cykelobjekten är färdigställda och godkända, förutom för de större cykelobjekten där utbetalning även ges under byggtiden.

Under 2024 har sex cykelobjekt färdigställts och därtill påbörjades utbyggnaden av ett större cykelobjekt i Göteborg som i enlighet med principen ovan erhåller medfinansiering från staten under byggtiden. Under året har staten fakturerats sammantaget 19 miljoner kronor.

CYKEL		Ackumulerat utfall			Utfall år 2024		
Ekonomisk redovisning (mnkr)		Utfall	Fakturerat	varav	Utfall	Fakturerat	varav
Avtal	Total kostnad enligt avtal ¹⁾	kostnader	staten ink KPI ²⁾	KPI ²⁾	kostnader	staten ink KPI ²⁾	KPI ²⁾
Ramavtal 6 - Stockholm	477	55	15	3	9	7	1
Ramavtal 7 - Göteborg	241	67	18	3	39	3	2
Ramavtal 8 - Malmö	573	9	5	1	2	2	1
Ramavtal 10 - Lund	163	24	3	1	0	0	0
Ramavtal 11 - Helsingborg	133	104	30	4	17	6	1
Summa	1587	259	71	11	67	19	5

1) Totalbelopp enligt prisnivå jan 2016 års prisnivå

2) Viss avvikelser av KPI för innevarande period kan förekomma till följd av kalendereffekt

Det ekonomiska kostnadsutfallet för Cykelobjekten till och med utgången av år 2024 uppgår till 259 miljoner kronor. Staten har fram till utgången av år 2024 betalat ut 71 miljoner kronor.

4. Tidplan

Nedan redovisas aktuell tidplan för trafikstart av respektive kollektivtrafikobjekt.

Tidplan Trafikstart		
Avtal	Kollektivtrafikobjekt	Aktuell tidplan för trafikstart
Stockholmsförhandlingen	Nacka - Söderort	2030
	Arenastaden	2028
	Barkarby	2027
Ramavtal 6 - Stockholm	Södra Hagalund	2028
	Spårväg Syd	2033
	Roslagsbanan till city	2039
	Fridhemsplan - Älvsjö	2034
Ramavtal 7 - Göteborg	Spårväg Brunnsbo - Linné	2039
	BRT/Citybuss Backastråket	2029
	BRT/Citybuss N. Älvstranden	2030
Ramavtal 8 - Malmö	Malmöpendeln	2027
	EI-MEX Linje 2	2033
	EL-Buss Linje 3	2033
	EL-MEX Linje 4	2027
	EL-MEX Linje 5	2029
	EI-Buss linje 6	2033
	EI-MEX Linje 8	2032
	EL-Buss linje 9	2033
	EL-MEX linje 10	2031
Ramavtal 10 - Lund	Spårväg C - ESS	Öppen för trafik 2020
Ramavtal 11 - Helsingborg	Helsingborgsexpress 2	2025
	Helsingborgsexpress 3	2027

Lund var den första kommunen som färdigställt sitt kollektivtrafikobjekt, vilket skedde år 2020.

För Malmöpendeln – Lommabanan etapp 2 har tidplanen inklusive objektets trafikstart justerats genom styrelsebeslut under året från 2026 till december 2027.

Cykelobjekten samplaneras och genomförs i stor grad samordnat med infrastrukturobjekten eller med kommunala exploateringar. Det ger att tid- och betalplaner justeras genom beslut i respektive styrelse för att säkerställa resurseffektivt byggande och undvika överlikviditet.

5. Tilläggsavtal och väsentliga beslut

Under 2024 har respektive avtalsstyrelse fattat beslut om justerade tid- och betalplaner för följande objekt:

- Stockholmsförhandlingen,
- Sverigeförhandlingens Ramavtal i Stockholm avseende Södra Hagalund och Stockholms stads cykelobjekt,
- Sverigeförhandlingens Ramavtal i Göteborg avseende Spårväg Brunnsbo – Linné, Backastråket, Norra Älvstranden och Cykelobjekten,
- Sverigeförhandlingens Ramavtal i Lund avseende cykelobjekten.

Sammanställning Tilläggsavtal

- 2023-11-29 Tilläggsavtal till Ramavtal 11 - Helsingborg avseende Cykelobjekten. Tilläggsavtalet omfattar att 15 Cykelobjekt reglerats ut ur Ramavtalet och att fyra Cykelobjekt gavs justerade funktioner. Tilläggsavtalet omfattar även tidigare justering reglerat i tilläggsavtal från 2019.
- 2023-06-07 Tilläggsavtal till Ramavtal 8 – Malmö avseende Cykelobjekten. Tilläggsavtalet omfattar att ett cykelobjekt reglerats ut ur Ramavtalet och att fyra cykelobjekt gavs justerade funktioner.
- 2022-05-25 Tilläggsavtal till Ramavtal 7 – Göteborg. Tilläggsavtalet omfattar att objekt Linbanan reglerats ut ur Ramavtalet samt avslut av Objektavtal Linbanan Centrum. Tilläggsavtalet omfattar även en justering av objektet Spårväg Brunnsbo – Linné avseende ny budget, reglering av eventuella framtida kostnadsökningar, utökat bostadsåtagande samt ytterligare två cykelobjekt
- 2021-04-22 Tilläggsavtal för Stockholmsförhandlingen. Tilläggsavtalet reglerar en ny budget för utbyggnaden av tunnelbanan om 31,8 miljarder kronor, exklusive fordon och depå, i prisnivå januari 2016. Tilläggsavtalet omfattar även en ny tidplan för genomförandet av tunnelbanan, förlängt bostadsåtagande för kommunerna samt att detta tilläggsavtal ersätter tidigare ingånget avtal från 2017. Tilläggsavtalets bilaga 4 justerades genom styrelsebeslut under 2022.
- 2019-12-16 Tilläggsavtal Helsingborg Cykel omfattar att fyra cykelobjekt reglerades ut ur Sverigeförhandlingens Ramavtal 11 - Helsingborg.
- 2017-05-03 Tilläggsavtal för Stockholmsförhandlingen. Tilläggsavtalet reglerade ny tidplan för tunnelbanan och Järfälla kommuns bostadsåtagande samt betalplan där del av det avtalade kostnadstaket togs i anspråk för projektet. Tilläggsavtalet äger ej längre giltighet.

SEKRETARIATET FÖR UPPFÖLJNING
AV STOCKHOLMSFÖRHANDLINGEN OCH
SVERIGEFÖRHANDLINGENS STORSTADSAVTAL

c/o Trafikverket
172 90 Sundbyberg

Besöksadress: Solna Strandväg 98

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 0243-795 90

www.trafikverket.se